

דרכי חכמה נשים

פרשת נשא - שבועות התשובה

דברים יקרים מלך אל לך
מאת הרבנית
נעמי טמאלי תליט"א
אסת חבר למור ועט"ר
הגה"צ רבינו
בניהו טמאלי תליט"א
ראש ישיבת המקובלים
נהר שלום תככ"ץ

גליון מס' 232

עשרת הדברות

זכינו ואנו מגיעות אל חג מתן תורה, ביום בו נהיינו לעם מיוחד מובדל ומופרד מבין העמים, העם המובחר להקב"ה, "בנים אתם לה' אלקיכם", ולכן אנו שמחים וחוגגים את המועד הזה בשמחה וטוב לבב, ומודים ומהללים לה' שאנו משתייכות לאותו קומץ נבחר מכל מליארדי אנשים.

ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת, וחיי עולם נטע בתוכנו... ברוך הוא וברוך שמו מעתה ועד עולם.

והנה ביום זה קבלנו את עשרת הדברות, שכתובים על שני לוחות הברית, וכתוב בדברי רבותינו ז"ל שהדברות מצד ימין שייכות למצוות שבין אדם למקום, והדברות שבצד שמאל שייכות למצוות הקשורות לבין אדם לחבירו. ולמדנו מזה שכשם שאדם משתדל ומקיים את המצוות שבין אדם למקום, בד בבד צריך גם לא לפסוח על דברים שבין אדם לחבירו, כי "דרך ארץ קדמה לתורה" ועלינו לתקן את מידותינו כלפי הזולת, ורק כך יכולים לקבל את התורה הקדושה.

ומידי שנה רגיל היה האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן זיע"א לספר לפני קהל עדת צאן מרעיתו בשעה הגבוהה ביותר בחג השבועות - קודם קריאת עשרת הדברות, מעשה ממנו יש ללמוד פרק נכבד בענין בין אדם לחבירו.

וכן היה מעשה: פעם שאל מלך וינה את הגאון הצדיק שר וטפסר רבי שמשון וורטהיימר זצ"ל (שהיה חי לפני כשלוש מאות שנה) מדוע שרויים עם בני ישראל כבר רבות בשנים בגלות מרה וקשה, כשהם נרדים ונרדפים, מוכים ונבזים, ועדיין לא נושעו - מה כשעם ומה חטאתם לסבול כל כך הרבה?

ענהו רבי שמשון: כל זאת בא להם מחמת 'קנאה ושנאה' השורה ביניהם.

תשובה זו לא מצאה חן בעיני המלך, שלא היה נראה לו סיבה מספקת להמיט על בני ישראל כל כך הרבה צרות וייסורים. ובחמתו ציוה המלך על רבי שמשון, שעליו לענות לו תשובה מספקת תוך ג' ימים, ואם לאו, ענוש ייענשו כל בני ישראל תושבי וינא.

באותו לילה ערך רבי שמשון 'שאלת חלום' ויעונוהו ממרומים שאכן ענה נכונה למלך, ובעונו זה של 'קנאה ושנאה' שרויים בני ישראל בגלותם, ושלא יתרוץ למלך תירוץ

אשרת
חילי
מי ימצא
זרחוק
מפנינים
מכרה

המשך בעמוד הבא

אחר, כי כבר יראה המלך כי אמת דיבר.

באותם ימים יצא המלך עם אנשי הממלכה לצוד ציד בלב יער, ובהגיעם ליער נפרדו איש מעל אחיו לצוד כל אחד במקום אחר. אחר כמה שעות לא מצאו המשרתים את המלך, וחשבו בנפשם כי כנראה שב בעצמו לביתו, על כן אף הם שבו לביתם.

המלך שהיה שרוי עמוק עמוק בתאוות הצייד לא שם על לב כי נשאר לגמרי בגפו, עד שהחלו צללי ערב לנטות... ולא מצא שם שום אחד משריו ועבדיו. ויחרד המלך חרדה גדולה, כי לא אבה לבלות את הלילה בחברת כל מיני משחיתים ומזיקים, חיות טרף למיניהם.

בצר לו התחיל לשוטט ביער אנה ואנה, עד שהגיע לנהר שמעברו נראו בתים מוארים, בלית ברירה נפרד המלך מסוסו החביב עליו, ואף מבגדי מלכותו, וכך כשהוא עוטה על גופו בגד דק החל לשחות במימי הנהר, עד שעלה מעברו השני של הנהר.

וילך בכפר ההוא ערום ויחף - רועד מקור וצינה עזה, דפק על כמה וכמה מבתי הכפר אשר מרבית תושביו ערלים היו, ואיש מהם לא אבה לפתוח עבורו את הדלת ולהכניסו לביתו - באמרם העומד לפנינו מן השדים ומזיקים הוא, ומתייראים אנו ממנו.

החליט המלך לתור אחר דלת שבה קבועה מזוזה, בידעו שעם בני ישראל רחמנים הם, והם יפתחו לו פתח להכניסו בצל קורתם. כשפש ומצא, נקש על הדלת והנה עומד לפניו יהודי, אשר מחזה כזה נגלה לנגד עיניו - איש ערום ויחף כולו אומר צינה וארכובותיו דא לדא נקשן, מיד פתח היהודי את הדלת, מיהר להכניסו לביתו, והכין לו כוס חמין ואף מיני תרגימא הגיש לפניו, עטפו בשמיכה והשכיבו לפני התנור הבוער, ותחל רוח המלך לשוב אליו.

בתוך כך שמע המלך היאך שבעלת הבית מזהרת את בעלה, כי האיש הלך גנב ונוכל הוא, בעוד זמן מה כשתפרוש אף אתה לשינת הלילה יגנוב את כל חפצינו ויברח מהבית יחד עם השמיכה היקרה, אך היהודי הרגיע את רוחה, והבטיח שלא יתן שינה לעיניו בכל שעות הלילה, וישמור שלא יגנוב שום דבר.

למחרת היום שאל המלך את מארחו היהודי מה מרחק יש מכפר זה עד לעיר הבירה וינה, אמר לו היהודי מרחק ארבע פרסאות, ויבקשהו לו המלך שישכור עבורו עגלה שיוכל ליסע לוינה, אמר לו היהודי, ברשותי עגלה קטנה ואקחך, ויאמר המלך, נקבה שכרך, ויען היהודי 'ארבעה זהובים'. ויאמר לו המלך, הנני מסכים ליסע אתך, אך בתנאי שתתן לי את השמיכה ללבשו בדרך, כי כל עצמותי רועדות מקור. עתה שבה בעלת הבית לגעור בו שעל זה יהרוג אותו על אם הדרך... אך הוא לא שת לבו לכל אלה, והרגיע אותה לאמר כי עוד מעט שוב ישוב וכספו בידו.

משהגיעו לעיר הבירה שאל היהודי את המלך להיכן פניו מועדות, ויען המלך שיקחהו אל ארמון המלוכה, אך היהודי התיירא ואמר בודאי ענוש נענש על ההתקרבות לארמון המלך, ויאמר לו המלך אל תירא ואל תחת אני אתרץ את הכל. והנה אך הגיעו עד לפני שער המלך

אשרת
חיק
מי ימצא
ורחוק
מפנינים
מכרה

קפץ המלך מהעגלה וינס הביתה, כשהוא לבוש בשמיכה היקרה של היהודי, וכל בני ביתו של המלך שמחו מאד בחזרתו.

אז החל היהודי לחשוב, אוי לי ואבוי לנפשי, הנה מה צדקו דברי אשתי שגוי זה אינו אלא גנב, ועתה לא די שאינו משלם לי דמי הנסיעה, אף את מעילי לקח עמו, ועל כולנה, הכניס אותי אל גוב האריות - אל ארמון המלוכה, ועד מהרה יבואו שומרי הסף ויכלאוני. ואכן, לא עברו אלא כמה רגעים וסריסי המלך הגיעו, ויאמרו ליהודי שהמלך פקד להביאו אליו לפני ולפנים.

בהיכנסו אמר לו המלך שלא יפחד כי ברצונו רק לדבר דברים אחדים עמו, וישאלהו המלך, התכירני? ענהו היהודי לא ראיתי את המלך מעודי עד היום הזה. אמר לו המלך, אבל אנכי מכיר אותך היטב, ואף את ביתך מכיר אנכי, ואת כליך ומטלטליך, וכל מצבך ומעמדך, ויען האיש ויאמר אין חכמה כחכמת המלך, כי יודע הוא כל מה שיש בחדרי חדרים בביתו של בן הכפר.

אמר לו המלך לא חכמה יש כאן אלא זה עתה הייתי בביתך, כי אנכי האיש שישן אצלך בזה הלילה, עתה אמור נא לי מה אשלם לך בעד המאכלים והמשקה שהחייית נפשי, אך היהודי לא השיב מאומה.

שב המלך לומר, אפשר לך לבקש ממני ממון רב כמה שתרצה, ושוב לא ענהו היהודי. המלך בשלו, אם תרצה אתן לך שדות וכרמים, ושוב נאלם היהודי מהשיב. הגדיל המלך ואמר לו, אפילו אם תבקש עיר שלימה מערי הכיכר אתננה לך במתנה גמורה על שהצלת את חיי, ועדיין החריש היהודי. אמר לו המלך, אם לא תענני, לא תקבל אלא ארבעה זהובים המגיעים לך כבעל עגלה.

פתח היהודי את פיו ואמר: ישמעני אדוני המלך, לפרנסתי מסובב אני בין העיירות כרוכל. אך בתקופה האחרונה החל יהודי פלוני לבוא אל הכפר שלנו, והוא קונה סחורות ועורות וכיו"ב מדיירי הכפר, ובזה הינו משיג את גבולי, ימלא המלך את שאלתי ובקשתי, ויפקוד פקודתו לאסור על היהודי מלהכנס אל גבולות הכפר.

כשמוע המלך כל זאת, נענה ואמר כמה צדקו דברי רבי שמשון, כי גדלה הקנאה והשנאה בין בני ישראל, כי יהודי שוטה זה היה בידו להתעשר בין רגע כעשירים הגדולים שבכל סביבותינו, ואעפ"כ העבירתו הקנאה והשנאה על דעתו וביקש שטויות כאלו, ויקרא המלך לרבי שמשון ופקד עליו לשלם ליהודי.

עלינו ללמוד ממעשה זה ובפרט בבואנו לעסוק בעשרת הדברות, כי נוגע הן לענין 'אנכי ה' אלוקיך' - שהוא אמונה טהורה בהנהגת ה' בעולמו, שאי אפשר לאדם לקחת פרנסת רעהו ולהשיג את גבולו. ומאידך, לעניין בין אדם לחברו, שעבור 'קנאה' אחת מוכן האדם לאבד כל הון ועושר, העיקר שלפלוני לא יהיה מאומה. ואם האדם לא יעבוד על מידותיו ח"ו לאן יכול להגיע.

אשרת
חיל
מי ימצא
ורחוק
מפנינים
מכרה

וכשם שכתוב שבני ישראל הגיעו להר סיני, "ויחן שם ישראל נגד ההר" - כאיש אחד בלב אחד, כך האדם צריך להיות באחדות עם חבריו שזה א' ממ"ח קנינים שהתורה נקנית בהם דיבוק חברים, ועי"ז נכין עצמנו לקראת היום הגדול הזה.

ואמרו על זה המושלים משל שניתן ללמוד מקדירה של חמין שנוהגים לאכול בשב"ק, שטעמו המיוחד מצטרף מכל מיני מאכלים שונים שמקבצים לתוך גיגית אחת, והרי אם ישל הבשר בפני עצמו והשעועית ושאר הקטניות בפני עצמם ירגיש בכל אחד את טעמו בלבד, אבל אחרי שצירפום יחד בתוך קדירה אחת מקבל כל גרגיר וגרגיר מטעמם של כל המאכלים יחדיו, וניתוסף בהם טעם לשבת, וזו גם מעלת האחדות, שכל אחד משתבח מחמת היותו עם חבריו בחטיבה אחת, אבל אם יהא כל אחד בפני עצמו, גם אם יהא מופלג בתורה ויראה, לא תקלוט נפשו את המעלות שיש בחבריו. ואין יותר מתאים מכאן בכדי להביא את הסברו הנפלא של הצדיק רבי מאיר שפירא מלובלין זי"ע, על מאמר חז"ל (זבחים קטז). "כשניתנה תורה לישראל נתקבצו אומות העולם אצל בלעם הרשע ושאלו אותו שמא מבול בא לעולם? אמר להם: "ה' עוז לעמו יתן". פתחו כולם ואמרו: ה' יברך את עמו בשלום".

ויש להבין, למה דימו אומות העולם כשניתנה התורה שהיה הקב"ה מביא מבול על העולם? ומה היא תשובתו של בלעם?

אלא ענה והסביר: שאחדות בין הבריות נובעת לפעמים בגלל סכנה משותפת, כי בעת צרה מתקבצים הרבה כיתות נפרדות ועושות שלום ביניהן כדי שינצלו מהצרה. אמנם, אין זו אחדות אמיתית. ועד שעת מתן תורה לא היה זמן שהיו כל הברואים יחד בשלום, רק בשעת סכנת המבול נתקיים "וגר זאב עם כבש" כששהו ביחד בתיבת נח. אבל אין אנו מצפים לשלום כזה, אלא לשלום אמיתי שישלוט גם בשעת רגיעה ושלום.

ולכן כשקיבלו ישראל את התורה באחדות שלמה כאיש אחד בלב אחד - ראו זאת האומות וחשבו אולי חשש סכנה גורם את האחדות - "שמא מבול בא לעולם", השיב להם בלעם: "ה' עוז לעמו יתן" - אחדות זו היא אחדות אמיתית, היא אחדות מפני שה' נתן את עוזו - את התורה לעם ישראל, והיא זו שמאחדת אותם במטרה המשותפת לקבל את התורה שניתנת לקיום אך ורק באחדות כלל ישראל. כששמעו זאת אומות עולם, מיד פתחו ואמרו: "ה' יברך את עמו בשלום" - כי השלום הזה מביא ברכה לעולם, ועל ידי כן שורה הברכה, השמחה הרפואה הפרנסה וכל הברכות כולם.

בברכת שבת שלום

נעמי שמואלי

סגולות

סוד השקידה - סדר יום קבוע

לרבינו היו סדרים קבועים של לימוד, החל מהשיעורים אותם מסר בלילה, ולאחמ"כ תפילה בהנץ החמה, ואחר כך שיעורים רצופים במשך היום, כמובא למעלה, כך שלא נותרו לרבינו רגעים פנויים לבטלה. מרוב שקידתו, פעמים רבות היה שקוע בלימודו ולא שם ליבו שכבר הגיע שעה 11:00 בבוקר והוא לא טעם כלום כבר מאז קומו בלילה, ומ"מ היה מורה לתלמידיו שלא ידלגו על אכילת פת שחרית - כי כשלא אוכלים פת שחרית נחלש הלב. בשנים מאוחרות יותר, היה לרבינו ג"כ קבלת קהל, בין השעות 9:00-11:00, ולפעמים אף נמשך עד חצות ויותר, וכאמור גם באותם זמנים לא משה עינו מלימוד התורה ובין לבין היה עונה תשובות לשואלים.

וכן בשעות הצהריים, כל יומו של רבינו היה מלא במסירת שיעורים ולא היה לו רגע אחד פנוי. ובשעות הערב כשהיה מגיע לביתו, על אף טרדות היום לא נתן רבינו מנוחה לעפעפיו, אלא מיד כששב לביתו, ניצל כל דקה ודקה ללימוד התורה הנצחית.

בלילות, לימודיו של רבינו היו בלולים מתורת הנגלה והנסתר. פעמים רבות תמיהו תלמידיו ושאלוהו, מתי נותן רבינו תנומה לעפעפיו, והתפלאו איך רבינו מנצל את הזמן עד תומו, מסביב לשעון ללא הפסקה,

עוגת גבינה שכבות

המצרכים:

לתחתית:

1.5 כוס קמח

7 כפות שמן

1 סוכר וניל

קצת מלח

לשכבה א':

500 גר' גבינה 5%

1 שמנת חמוצה

שתי שליש כוס קמח

שתי שליש כוסות סוכר

3 סוכר וניל

3 ביצים

לשכבה ב':

להוסיף על חצי מהכמות של שכבה א'

1 כף סוכר

2 כפות נס קפה

לציפוי למעלה:

2 שמנת חמוצה

4 סוכר וניל

אופן ההכנה:

הכנת התחתית: לערבב טוב את החומרים, למרוח מעט שמן על התבני, לשטוח את העיסה על תבנית בינונית, להדק טוב טוב, ולאפות 10 דקות על 180 מעלות.

שכבה א': לערבב טוב טוב את כל החומרים, לשפוך חצי מהכמות על התחתית האפוייה, ולאפות 15-20 דקות עד שנהיה קשה ולא נוזל.

שכבה ב': את חצי מהכמות של שכבה א' שנותר, לערבב עם המצרכים הנוספים, לשפוך על שכבה א', ולאפות לעוד 10 דקות על 180 מעלות, ואח"כ להוריד את החום ל-150 מעלות ולהמשיך באפיה למשך 30 דקות נוספות. (לברוק ע"י קיסם)

ציפוי: לאחר שהעוגה נאפתה לערבב בקערה או בצלחת עמוקה את השמנת והסוכר וניל, ולמרוח על העוגה מלמעלה בשכבה אחידה, ולאפות 5 דקות.

לקרר ולהגיש.

לבריאות ובהצלחה
שבת שלום